

15. Ismertesse

a) az általános kártérítési szabályokat és a Ptk.-ban meghatározott káresetekre vonatkozó rendelkezéseket! Melyek a közokirat- és a magánokirat-hamisítás szabályai?

Aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget. A károsult terhére esik mindazok mulasztása, akiknek magatartásáért felelős. Károsodás veszélye esetén a veszélyeztetett kérheti a bíróságtól, hogy azt, akinek részéről a veszély fenyeget, tiltsa el a veszélyeztető magatartástól, illetőleg kötelezze a kár megelőzéséhez szükséges intézkedések megtételére és – szükség szerint – biztosíték adására. Ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha a károsodás veszélyét tisztességtelen gazdasági tevékenységgel idézték elő. Semmis valamely szerződésnek az a kikötése, amely a szándékos vagy súlyos gondatlanságból eredő károkozásért, az életben, a testi épségben, az egészségben okozott károsodásért, továbbá bűncselekmény következményeinek való felelősséget előre korlátozza vagy kizárja. Ha a kár mértéke – akár csak részben – pontosan nem számítható ki, a bíróság a károkozásért felelős személyt olyan összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezheti, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas. Az általános kártérítés visszakövetelésének nincs helye azon az alapon, hogy a tényleges kár mértéke utóbb nem érte el az általános kártérítés összegét. Ha azonban a kötelezett általános kártérítésként járadékot fizet, a járadék értékének csökkentését vagy a járadékfizetés időtartamának megváltoztatását a körülmények alakulásához képest követelheti.

Közokirat-hamisítás

Aki más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál, közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tény vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba, bűntettet követ el, és 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A törvény a közokirat jogellenes felhasználására irányuló előkészületet vétség miatt büntetni rendeli. Aki a közreműködést gondatlanságból követi el, vétség miatt pénzbüntetéssel büntetendő.

Magánokirat-hamisítás

Aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ, vétséget követ el, és 1 évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

B a befektetések, a beruházások értékelési módszereinél használt mutatókat, alkalmazhatóságuk feltételeit!

A beruházási döntéseket megalapozó számítások *két nagy csoportba* sorolhatók:

Statikus számítások: ezek közös jellemzője, hogy nem veszik figyelembe a pénz időértékét:

- költség-összehasonlítás,
- nyereség-összehasonlítás,
- rentabilitásszámítás,
- megtérülési idő.

Dinamikus számítások: ezek közös jellemzője, hogy figyelembe veszik a pénz időértékét:

- jelenérték-számítás (PV),
- nettó jelenérték-számítás (NPV),
- belsőkamatláb-számítás (IRR),
- jövedelmezőségi index (PI).

Az, hogy melyik módszert válasszuk, igen sok tényezőtől függ, pl. a befektetés tárgyától, tartalmától, a befektető elvárásaitól, a hasznos élettartamától, a rendelkezésre álló adatok, információk mennyiségétől. Bármelyik módszert válasszuk, a módszerhez tartozó mutatók adatigényét ki kell elégíteni. Fontos, hogy a mutatók előnyeit és hátrányait elemezzük, és a hátrányok kiküszöbölésére alkalmazzunk olyan mutatót, ahol előnyként szerepel a megemlített tényező. Például ahol hátrány, hogy nem veszi figyelembe a pénz időértékét, olyan mutatót is be kell vonni, amely alkalmazott módszerben létezik mutató, amely figyelembe veszi a pénz időértékét. A befektetési, beruházási döntések mindig több módszer alkalmazásával legyenek megalapozva.